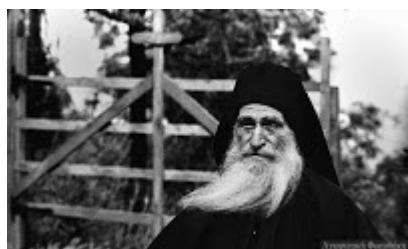

Ένας κέφος στα βράχια της Κολιτσού. Ο παπα-Διονύσιος ο Ρουμάνος.

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες

Διονύσιος ιερομ. Κολιτσιώτης

(1909-2004)

(Φωτογραφία: Zoran Purger)

Τὸν παπα-Διονύση τὸν πρωτογνώρισα στὸ Βατοπέδι στὴν πανήγυρη τῆς Ἅγιας Ζώνης. Εἶχε τελειώσει ἡ Λειτουργία. Στὸ προαύλειο χῶρο τῆς Μονῆς ἀνταλλάσσονταν χαιρετισμοί, φιλοφρονήσεις, ἀσπασμοί, Ἰσως καὶ κεκαλυμμένες κολακεῖες. Μόνον μία γλυκειὰ φυσιογνωμία μοναχοῦ καθόταν στὴν εὐλογημένη ἄκρια μὲ σταυρωμένα τὰ χέρια, σὰν ἄνθρωπος τοῦ ἄλλου κόσμου. Ἐλάχιστοι περιδιαβαίνοντες τοῦ ἔκαναν σχῆμα καὶ ἐλαχιστότεροι τὸν χαιρετοῦσαν μὲ χειροφίλημα. Τὸν πλησίασα. Τὸ χαμηλωμένο του βλέμμα καὶ τὰ σταυρωμένα ὥριζιασμένα χέρια, προτοῦ κἀν μιλήσουμε, μοῦ εἴπαν ἐκφραστικώτατα αὐτὸ ποὺ λέει κάθε μοναχὸς μὲ τὴν σιωπή του: «Ἐδῶ μένω». Τοῦ φίλησα τὸ χέρι εὐλαβικὰ ὅπως τοῦ ἀειμνήστου Γέροντά μου, τὸν ὥρτησα:

-Ποιός εἶσαι;

Καὶ μοῦ ἀπήντησε μὲ βαθὺ αἴσθημα τοῦ ξένου, ποὺ δὲν δικαιοῦται τίποτε, ἀν καὶ ὀλόκληρη τὴν ζωή του τὴν εἶχε περάσει στὸν Ἀθωνα:

-Εἶμαι ὥρουμάνος μοναχὸς καὶ μένω στὴν Κολιτσού.

Τὸν ὥρτησα ἀν ὑπάρχει εὐλογία νὰ συντύχουμε στὸ Κελλί του.

-Ὦποτε θέλετε. Πάντα ἔκεī μένω. Θὰ σᾶς περιμένω.

***

Μιὰ Κυριακὴ ἀπόγευμα γύραμε τὸ Κρυόβουνο γιὰ τὴν Σκήτη τῆς Κολιτσοῦς. Εἶχε

τόσο δυνατὸ βοριὰ καὶ μανιασμένη θάλασσα, ποὺ φοβήθηκα τὶς συνθῆκες διαβιώσεως σὲ αὐτὴν τὴν Σκήτη. Ἡταν ὅλοι Ῥουμάνοι, πλὴν ἐνὸς Ἐλληνα «ζηλωτῆ». Ὄλοι μᾶς ἄνοιξαν τὴν πόρτα μὲ περισσὴ προσήνεια, σὰν νὰ δέχονται τὰ ἔγγονάκια τους, ποὺ μὲ λαχτάρα τὰ περίμεναν.

Πρῶτος ποὺ συναντήσαμε ἥταν ὁ παπα-Γιάννης. Ἀρκετὰ κυρτωμένος ἀπὸ τὴν δουλειά, τοὺς καμάτους καὶ τὴν ἄσκηση. Ἰσως νὰ εἶχε καὶ κάποια σωματικὴ κάκωση. Μᾶς ἐγκωμίασε τὸν Γέροντά του, ὅπως κάνει κάθε καλὸ παιδὶ γιὰ τὸν πατέρα του:

-Τὸ φιλακόλουθο, τὸ φιλόστοργο, εἶναι πολὺ δύσκολο νὰ σᾶς τὸ περιγράψω. Ποτὲ δὲν μπόρεσα νὰ φθάσω ἐκείνου τοὺς καμάτους. Ἀλλὰ ἐκεῖ ποὺ ὑπερεῖχε εἶναι στὸν προσωπικὸ κανόνα. Ὄλη τὴν νύχτα μετάνιζε καὶ προσευχόταν, ὅσο καὶ νὰ μοχθοῦσε στὴν δουλειὰ ὅλη τὴν ἡμέρα. Ὄταν πέθαινε μᾶς εἶπε: «Δὲν ἔχω χρήματα νὰ σᾶς ἀφήσω. Ἐχω δύο χιλιάδες ἐπιπλέον κανόνες ἀπὸ τοὺς ὡρισμένους καί, ἀν κάποιος ἀπὸ τοὺς ὑποτακτικούς μου δὲν προλάβει νὰ ὀλοκληρώσει τὸν κανόνα του, ἀς παίρνει ἀπὸ αὐτούς». Ζήσαμε σὲ δύσκολα καὶ ἐπικίνδυνα χρόνια. Ἐπρεπε νυχθήμερα νὰ ἐργαζώμαστε γιὰ τὸν βιοπορισμό μας. Ἡ παρηγορὶα τῶν ξένων στὸ Ὁρος μοναχῶν εἶναι τὸ τσαπὶ καὶ τὸ δικέλλι καὶ κάποιο ἐργόχειρο.

Μᾶς ἔδειξε τὴν Καλύβα τοῦ Ἀι-Γιώργη καὶ πήραμε τὸ μονοπάτι γιὰ τὸν παπα-Διονύση τὸν Πνευματικό. Ὁ ἥλιος ἄρχισε νὰ γέρνει στὴν δύση καὶ ὁ παλιὸς ἐρειπωμένος πύργος ἔσκιαζε ὅλη τὴν Σκήτη τῆς Κολιτσοῦς. Αὔτὸ τὸ ὑψηλὸ οἰκοδόμημα ἀποτελεῖ τεκμήριο τῆς παλαιότητας τῆς Σκήτης. Πράγματι, ὁ τόπος εἶναι πολὺ κατάλληλος γιὰ ἀετοφωλιές τῶν θείων πετεινῶν. Ὅπως οἱ παλιοὶ κυνηγοὶ ἔλεγαν: «Αύτὸς ὁ τόπος βάνει λαγό», ἔτσι καὶ οἱ ἔραστες τοῦ μονήρους βίου γνωρίζουν τὸ κατάλληλο τοῦ τόπου γιὰ ἐγκαταβίωση μοναχῶν.

***

Σιγα-σιγὰ φθάσαμε σ' ἔνα τόπο φροντισμένο. Ἀμέσως μὲ μία ἀπλὴ ματιὰ φαινόταν πῶς ὁ Ἀδὰμ καλλιεργεῖ τὸν τόπο καὶ τὸν φυλάει. Κανένα δένδρο δὲν ἥταν παραπονεμένο· ὅλα κλαδεμένα καὶ ἐλευθερωμένα ἀπὸ τὰ ἀγριόκλαδα. Τὰ δύο γεροντάκια ἀγαποῦν τὸν τόπο τους. Παρ' ὅλο ποὺ ὁ παράδεισος αὐτὸς δὲν διαθέτει σπιθαμὴ ἴσιωμα, εἶναι ἀξιοζήλευτα ἐπιμελημένος.

Ἐν τῷ μεταξύ, ὁ βοριὰς ἔφερνε στὰ αὐτιά μας τὸν ἥχο ἀπὸ τὶς γλυκόφθογγες καμπάνες τῆς Καλύβης. Παιχνιδιάρικα τὶς ἔκρουνε ὁ Γέροντας, γιὰ νὰ ὑποδεχθῇ τὸν Ἡγούμενο. Στὴν εἴσοδο τοῦ Κελλιοῦ ἔλαμπε ἡ φιγούρα τοῦ παπα-Διονύση μὲ τὸ ράσο καὶ τὸ κουκούλι του. Αύτὸς ὁ ρουμάνος μοναχὸς ἥταν ἄρχοντας· ἤξερε νὰ ἀποδίδει τὴν ἀληθινὴ τιμὴ.

Κάποτε τὸν ἐπισκέφθηκα τὸ καλοκαίρι. Ἐκανε πολλὴ ζέστη καὶ βρισκόταν στὸν Ἐσπερινό. Τὸ μικρὸ ἔκκλησάκι ἥταν στὴν κυριολεξία φοῦρνος. Ὁ Γέροντας, τυφλὸς πιά, εἶχε βγάλει τὸ κουκούλι του καὶ εἶχε ὀλίγον ἀνασκούμπωσει τὰ μανίκια ἀπὸ τὸ τριμένο του ἀντερί. Μόλις ὁ ὑποτακτικὸς τοῦ ἀνήγγειλε: «Ἡρθε ὁ Ἡγούμενος»,

κατέβασε τὰ μανίκια του καὶ ἔβαλε τὸ κουκούλι του, γιὰ νὰ παρουσιαστῇ στὸν Ἡγούμενο εύπρεπισμένος! Ἡ ἀρχοντιὰ δὲν διδάσκεται, δὲν ὑποδεικνύεται, ἀλλὰ βιώνεται. Ὁχι προχειρότητες, ὅχι «δὲν βαριέσαι· ἀπροειδοποίητα ἥρθε, μήπως τὸν προσδοκούσαμε».

Στὸν Ἀι-Γιώργη ἔκανε δέηση καὶ στὴν μικρὴ τράπεζα μᾶς προσέφερε καλογερικὰ κεράσματα: τσίπουρο, λουκούμι καὶ καφέ. Ὁ Ἰδιος ἔβαλε, ὅπως συυνήθιζε, μέσα στὶς παλάμες του τὸ ποτήρι μὲ τὸ νερό, γιὰ νὰ μᾶς κάνει παρέα, νὰ μᾶς συντροφεύσει. Τὸν ρώτήσαμε γιὰ τὸ ξεκίνημά του, τὶς πορεῖές του στὸν μοναχισμό, τὶς στράτες ποὺ βάδισε, γιὰ νὰ καταλήξει στὸ Κελλὶ τοῦ Ἅγιου Γεωργίου. Μὲ ἀπλότητα ἄρχισε νὰ μᾶς διηγῆται τὴν ἴστορία του. Κάθε τόσο σταματοῦσε, γιὰ νὰ ζητήσει συγγνώμη γιὰ τὰ κακά του ἐλληνικά, ποὺ ἥταν καλύτερα ἀπὸ τὰ δικά μας. Εἶπα στοὺς μοναχούς μου:

-Αὕτῃ ἡ συνεσταλμένη βρύση θὰ μᾶς δῶσει πιὸ καθάριο νερὸ ἀπὸ τὴν ὄρμητική· ἃς ἔντείνουμε τὴν προσοχή μας.

***

‘Ο Γέροντας Διονύσιος μὲ πολλὴ χάρη σκιαγραφοῦσε τὴν βιοτή του καὶ μάλιστα τὶς ἀπαρχὲς τῆς μοναχικῆς του ἀφιερώσεως. Ὄπως φαινόταν ἀπὸ τὸ ἰλαρό του πρόσωπο, αἰσθανόταν ἵδιαίτερη εὐχαρίστηση νὰ μνημονεύει τὰ περασμένα καὶ μάλιστα τὸν Γέροντά του καὶ κατὰ σάρκα ἀδελφό του Γυμνάσιο, στὸν ὅποιο χρεωστοῦσε τὰ πάντα. Δὲν φαίνεται νὰ ἀντάλλαξαν τὰ ἀδέλφια μεταξύ τους πικρόχολα λόγια, ὅπως συναντᾶμε σὲ πολλὲς παρόμοιες περιπτώσεις.

Γεννήθηκε ἀπὸ ἔνα εύλογημένο ζευγάρι σὲ χωριὸ τῆς Μολδαβίας. Ἦταν ὀκταμελὴς ἡ οἰκογένειά του. Ο πρῶτος καὶ ὁ τελευταῖος γιὸς ἔγιναν μοναχοὶ στὴν Σκήτη Μάγκουρα. Ο Δημήτρης πῆγε κοντὰ στὸν ἀδελφό του Γεώργιο 14 ἔτῶν. Καὶ τὰ δύο ἀδέλφια εἶχαν ξεχωριστὴ χάρη ἀπὸ τὸν Θεό. Ο Γεώργιος ἔγινε σχετικὰ γρήγορα μοναχός, μετονομασθὲς Γυμνάσιος, καὶ ἀργότερα διάκονος, ἐνῷ ὁ Δημήτρης, γιὰ τὸ νεαρὸ τῆς ἥλικίας του, συγκαταριθμήθηκε στὴν ἀδελφότητα ἔπειτα ἀπὸ δύο χρόνια φοίτησης σὲ κάποιο σχολεῖο.

Τὸ 1923 γιὰ τὴν Ὁρθοδοξία ἥταν ἀποφράδα χρονιά. Ἡ ἀλλαγὴ τοῦ ἔօρτολογίου δίχασε τὴν Ἐκκλησία. Μοιράστηκαν τὰ μέλη της σὲ ἀντιμαχόμενες μερίδες. Μάλιστα στὴν Ῥουμανία ἐπέφερε μεγάλη κρίση στοὺς πιστοὺς καὶ ἵδιαίτερα στοὺς μοναχούς. Ο Γέροντας Γυμνάσιος καθόλου δὲν ἀναπαυόταν μὲ τὴν ἔξελιξη τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων. Ἀκουσε πῶς τὸ Ἅγιον Ὄρος, ἄγνωστος σ' αὐτοὺς τόπος μέχρι τότε, ἔμεινε στὸ παλαιὸ ἡμερολόγιο καὶ οἱ μοναχοὶ ἐστεροῦντο καὶ τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου, ἐνῷ ἡ Ῥουμανία εύποροῦσε. Τὸ ἀσκητικό του πνεῦμα τὸν ὠδήγησε στὸν Ἀθωνα τῶν παραδόσεων καὶ τῶν στερήσεων. Βέβαια ἡ φήμη τῆς στερήσεως τῶν μοναχῶν στὸν Ἀθωνα ἥταν πιὸ μεγάλη ἀπὸ τὴν πραγματικότητα. Ἀκριβὸ ἥτανε τὸ ψωμί, ἀλλὰ ὅχι ὅτι δὲν ὑπῆρχε.

Στὸ Ὄρος ἔφθασαν τὸ 1926, παραμονὴ τῆς γιορτῆς τοῦ Γενεσίου τῆς Παναγίας. Ἡ

άγρυπνία ποὺ παρακολούθησε ὁ Γέροντας στὸ Κελλὶ τοῦ Ἅγιου Γεωργίου στὴν Καψάλα ἥταν μία οὐράνια ἐμπειρία, τῆς ὅποιας ἡ διήγηση, παρὰ τὰ χρόνια ποὺ πέρασαν, τοῦ ἄφηνε εὔφροσύνη στὴν καρδιά. Ἡ ἐμπειρία αὐτὴ τὸν ἔκανε πολὺ γρήγορα νὰ ξεχάσει τὸ περιπετειῶδες ταξίδι του μ' ἔνα σαπιοκάραβο ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ στὸν Ἀθωνα. Βέβαια γιὰ τὸν πατέρα Διονύσιο ὁ ἀδελφός του Γυμνάσιος ἥταν δένδρο εύσκιόφυλλο, ποὺ στὴν σκιά του πάντα εὔρισκε ἀνάπαυση καὶ σιγουριά. Στὰ δύο αὐτὰ ἀδέλφια βρῆκε πλήρη ἐφαρμογὴ τό: «ἀδελφὸς ὑπ' ἀδελφοῦ βοηθούμενος ὁμοιάζει μὲ πόλη ὄχυρά». Σ' αὐτὴ τὴν μικρὴ συντροφιὰ ἀπὸ τὴν Ῥουμανία στὸν Ἀθωνα ὑπῆρχαν καὶ ἄλλοι συνοδοιπόροι. Μπροστάρης ἥταν ὁ Γυμνάσιος, ὁ αὐτάδελφος τοῦ παπα-Διονύση.

Φαίνεται ἀπὸ τὶς διηγήσεις τοῦ Γέροντα πὼς σὲ κάθε μεγάλη γιορτὴ γινόταν ἀγρυπνία καὶ προηγεῖτο νηστεία, γιὰ νὰ ἔχουν οἱ πατέρες θεία Κοινωνία.

Θέλοντας ὁ Γέροντας Γυμνάσιος νὰ μὴν ὑστερῇ ὁ ἀδελφός του στὴν βασικὴ ἀρχὴ τῆς ξενιτείας, τὸν ἔστειλε σὲ ξένο Γέροντα νὰ κάνει τὸν χρόνο τῆς δοκιμασίας του. Τί ξενιτεία θὰ ἔξασκοῦσαν ἀν ἔμεναν δύο ἀδέλφια μαζὶ καὶ μάλιστα ὁ μικρότερος νὰ ἔχει πάντα τὸ θάρρος τοῦ μεγαλυτέρου;

Καὶ οἱ δύο ἀδελφοὶ ἐπεδίωκαν πάντα τὴν ἀκρίβεια τῆς μοναχικῆς ζωῆς. Καὶ αὐτὴ ἥταν ἡ διδαχὴ του μέχρι τὰ ἔσχατά του. Ὁ πατὴρ Διονύσιος μᾶς διηγεῖτο πὼς κάποτε ὁ ἐντεταλμένος νὰ κρούει τὸ ξύλο γιὰ τὴν ἀκολουθία ἀδελφὸς οὕτε εὐχὴ ἔλαβε ἀπὸ τὸν Γέροντα οὕτε καὶ τὴν εὐχή -τὸ «Δι' εὐχῶν...»- εἴπε, χτυπώντας τὴν πόρτα τοῦ κελλιοῦ τοῦ Γέροντα. Ὁ σατανᾶς τότε παρουσιάστηκε στὸν τυφλὸ Γέροντα καὶ τὸν πείραξε, παριστάνοντας τὸν ἐκκλησιαστικὸ μοναχό. Τοῦ λέει ὁ Γέρων:

- Γιατί δὲν λὲς τὴν εὐχή;
- Γιατί, τὴν λέτε ἐσεῖς οἱ μοναχοί;
- Πίσω μου σ' ἔχω, σατανᾶ.

Καὶ ἔξαφανίσθηκε ὁ πειρασμός.

Οἱ Γεροντάδες προεῖδαν πὼς τὸ Ὄρος θὰ χάσει, ίδίως ἀπὸ τὶς Καρυές, τὴν ἡσυχία καὶ γι' αὐτὸ θὰ εὐθύνονται κυρίως οἱ μοναχοί. Γι' αὐτὸ ἔφυγαν μακριὰ ἀπὸ τὸ κέντρο τοῦ Ὄρους, τὶς Καρυές, γιὰ τὴν Σκήτη τῆς Κολιτσοῦς, τὸ 1937. Δὲν ὑπολόγισαν καθόλου τοὺς κόπους, τὶς στερήσεις, τὶς ταπεινώσεις, τὶς περιφρονήσεις -νὰ κάνουν τοὺς μεροκαματιάρηδες γιὰ δύο κιλὰ ψωμὶ τὴν ἡμέρα- ποὺ πέρασαν στὰ Κελλιὰ τῆς Καψάλας, καὶ ἔφυγαν γιὰ τὴν ἀγαπημένη τους ἐρημιά, τὴν ὅποια τοὺς ἔξασφάλιζε ἡ σκληρὴ καὶ ἀπομονωμένη Κολιτσού. Οἱ κάματοι τῶν τριῶν Γερόντων, Γεδεών, Γυμνασίου καὶ Διονυσίου, γιὰ τὴν ἀνακατασκευὴ τοῦ σχεδὸν ἀνύπαρκτου Κελλιοῦ τοῦ Ἅγιου Γεωργίου δὲν ἔχουν μέτρο συγκρίσεως. Ὁ Γέροντας Γεδεών εἶχε φτιάξει εἰδικὰ σαμαράκια, ποὺ τὰ φοροῦσαν στὴν πλάτη καὶ κουβαλοῦσαν πέτρες ἀπὸ τὸ ἀπέναντι ὄρμα. Ὅταν μάλιστα ἔφθασαν τὰ χρόνια τοῦ δεύτερου πολέμου, τὰ πράγματα δυσκόλεψαν περισσότερο. Ὁ Πατὴρ Γεδεών ἔφυγε

στὴν Ἰουμανία γιὰ λογία, ὅπως συνηθίζετο ἐκεῖνα τὰ χρόνια, ὑπὲρ ἀποπερατώσεως τοῦ Κελλιοῦ. Ἡ παλιοκατάσταση τὸν κράτησε μέχρι τὶς ἀρχὲς τοῦ 1960 στὴν Ἰουμανία.

***

Μέσα στὶς ἐπόμενες δύο δεκαετίες κοιμήθηκαν οἱ παλιοὶ Γεροντάδες καὶ ἀνέλαβε τὸ Ἱερὸν Κελλὶ ὁ Πατὴρ Διονύσιος. Ποτὲ δὲν ἀνέφερε τὴν λέξη «Κελλίον» μόνη της, ἀλλὰ πάντα «ἱερὸν Κελλίον». Καὶ τὸν Γέροντα τοῦ Κελλίου Ἡγούμενο τὸν προσφωνοῦσε. Ὁ Γέροντας θεωροῦσε κάθε τόπο ποὺ γίνεται προσευχὴ καὶ Λειτουργία σεβαστὸ καὶ Ἱερό. Δὲν ἄκουγες ποτὲ ἀπὸν τὸν δάσκαλο λόγια κούφια. Γιὰ τὸν Πατέρα Διονύσιο τὰ πιὸ ἀγαπητά του πράγματα ἦταν ἡ ἀκολουθία, ἡ διακονία, τὸ Ἱερὸν Κελλὶ τοῦ Ἅγιου Γεωργίου, γιὰ τὸ ὅποιο πολὺ κοπίασε, τὸ Ἱερὸν Μοναστήριόν του καὶ ὁ μετανοημένος ἄνθρωπος. Γι' αὐτὸ πολλὲς φορὲς ἔλεγε: -Ἄδελφια μου, ἔμεῖς δὲν ἔχουμε τίποτε, παρὰ μόνον τὸν Θεόν, τὴν Παναγία καὶ τὸ Μοναστήρι. Μετὰ τὸν Θεὸν ἡ καταψυγή μας εἶναι τὸ Μοναστήρι.

Ἡ διδαχὴ του ἦταν εὐαγγελική, πατερικὴ καὶ ἐκκλησιαστική. Ἠταν ὁ μόνος Γέροντας ποὺ ἔλεγε:

-Ἀκολουθεῖτε τὶς συμβουλὲς τῆς Ὀρθοδόξου Ἑκκλησίας. Ὁ ἀληθινὸς καὶ μοναδικὸς δρόμος τῆς σωτηρίας εἶναι ἡ Ὀρθόδοξη Ἑκκλησία. Σ' αὐτὴν μαθαίνουμε τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ πῶς θὰ προετοιμαστοῦμε σ' αὐτὴν τὴν ψεύτικη ζωὴ γιὰ τὴν αἰώνια καὶ ἀληθινή.

Ο λόγιος του εἶχε μέτρο τὴν ἀνθρώπινη ἀδυναμία. Δὲν ἔλεγε ὑπερβολές γιὰ νὰ φανῇ αὐτὸς ψηλὰ καὶ ὁ ταλαίπωρος λαϊκὸς ὅσο γίνεται πιὸ χαμηλά.

-Πῶς αἰσθάνεστε, Πάτερ Διονύσιε;

-Πολὺ ἀμαρτωλός, ἀλλὰ τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας μου ποτὲ δὲν τὴν ἔχασα. Πάντα τὴν ἀφήνω στὸ μέγα ἔλεος.

Δὲν παρουσίαζε μεγάλες τὶς ἀποστάσεις μεταξὺ μοναχῶν καὶ λαϊκῶν γιὰ νὰ κονιορτοποιήσει τὸν ἄλλον. Παρήγορα λόγια εἶχε καὶ γιὰ τὸν ἰστάμενο καὶ γιὰ τὸν πεσόντα. Ἔλεγε:

-Ἡ ἀπόσταση θὰ φανῇ βεβαία μόνον στὴν Δευτέρα Παρουσία τοῦ Κυρίου. Ἔδω παίζει τὸ πρᾶγμα καὶ γιὰ τοὺς Ἅγιους καὶ γιὰ τοὺς ἀμαρτωλούς.

Ο λόγιος του ἦταν βατὸς γιὰ ὅλους. Μόνον δύο ἡ τρεῖς φορὲς ἀναφέρθηκε στὴν διδαχὴ του σὲ ἔκτακτες θεῖες ἐνέργειες ἡ σατανικὲς ἐμφανίσεις. Ὁ Γέροντας τὰ πρῶτα χρόνια δὲν δίδασκε. Στὶς ἐρωτήσεις ἀπαντοῦσε πολὺ συνεσταλμένα. Ὄταν δὲν ἔβλεπε νόημα στὶς ἐρωτήσεις, ἔλεγε ὅτι τὰ ἐλληνικά του δὲν εἶναι καλά. Γιὰ τὰ σαρκικὰ πάθη ποτὲ δὲν μιλοῦσε· θεωροῦσε τὸν ἔαυτό του ἀκατάλληλο. Ἀργότερα, ἵσως μὲ τὴν παρότρυνση κάποιων ποὺ τὸν εὐλαβοῦντο, ἀρχισε νὰ ἀναπτύσσει διδασκαλία. Σ' ὅλα τὰ πράγματα εἶχε παγιωμένες θέσεις. Γι' αὐτό, ὅσες φορὲς καὶ νὰ δίδασκε, ἔλεγε τὰ ἴδια του. Ο λόγιος του δὲν ἦταν ἐφημερίδα· Ἠταν εὐαγγελικός, πατερικός, ἐκκλησιαστικός. Ο Κολιτσιώτης Γέροντας δίδασκε

πολὺ ὡραῖα πράγματα γιὰ τὴν Μητέρα ἡμῶν Ἐκκλησία:

-Αὕτῃ ἡ μεγάλη Ἅγια συμβουλεύει ὅσα συντελοῦν στὴν σωτηρία τοῦ κόσμου καὶ πέραν τοῦτο τίποτε ἄλλο. Δὲν λαλεῖ γιὰ νὰ ἵκανοποιήσει τὶς περιέργειές μας, ἀλλὰ μόνον γιὰ σωτηρία. Δὲν εἶναι ἔγκυκλοπαίδεια· εἶναι τὸ πάντοτε ἀνοιχτὸ βιβλίο τῆς ζωῆς. Μόνον ὅποιος ἐπιζητεῖ τὴν σωτηρία του τὸ διαβάζει.

Ο Γέροντας ἥτανε μία βρύση, στὴν ὁποία δὲν ἔβλεπες κάνουλα. Ἐφτανε νὰ τὴν σκουντήξεις, γιὰ νὰ ἀρχίσει νὰ τρέχει νερὸ βουνίσιου, καθαρὸ καὶ δροσερό.

***

Ο λόγος του γιὰ τὴν προσευχὴν ἥτανε ζεστὸς σὰν τὸ φρεσκοαρμεγμένο γάλα ποὺ πίναμε ὅταν ἡμαστε μικρὰ παιδιά:

Μία εἶναι ἡ θύρα τοῦ ἔλεους. Ὄλες οἱ ἄλλες οὕτε κὰν παραπόρτια δὲν εἶναι. Αὕτῃ ἡ πόρτα τοῦ θείου ἔλεους ἀνοίγει μόνον μὲ τὴν προσευχὴν καὶ μὲ τὴν ταπείνωση.

Συνιστοῦσε τὴν εὔχὴν τοῦ Ἰησοῦ ὡς τὴν πιὸ μικρὴν καὶ τὴν πιὸ μεγάλην, τὴν πιὸ εὔκολην καὶ τὴν πιὸ δύσκολην προσευχήν.

-Ἐὰν συνεχῶς τὴν λέγεις, γίνεται τόσο εὔκολη σὰν τὴν ἀναπνοή σου. Ὄταν μάλιστα στὸ τέλος τῆς εὔχῆς προσθέτης «ἔλέησόν με τὸν ἀμαρτωλόν», πολεμεῖται πολὺ ὁ σατανᾶς. Τὸ ἴσχυρότερο ὅπλο τοῦ διαβόλου εἶναι ὁ ἔγωγες καὶ τοῦ χριστιανοῦ τὸ «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἔλέησόν με τὸν ἀμαρτωλό». Ἀπὸ τὴν δοξολογία τοῦ Θεοῦ ἡ ψυχὴ παίρνει πολλὴ ὡφέλεια,. Μαζὶ μὲ τὸ «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ...» λέγει καὶ τὸ «δόξα σοι, ὁ Θεός». Ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς μοναχοὺς πάντα αὐτὴν τὴν φωνὴν ἀκουγεις ἀπὸ τὸ στόμα τους: «ἔλέησόν με-δόξα σοι, ὁ Θεός». Ἀδελφοί μου, ἀπὸ τὸν Θεὸν θὰ ζητᾶμε πάντα τὴν σωτηρία μας. Τὰ ἄλλα θὰ μᾶς τὰ δώσει μόνος Του, ὅπως λέει τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον.

Ο ὅσιος σπουδαία θεωροῦσε καὶ τὴν προσευχὴν τῆς 24ωρης ἀκολουθίας. Κάποιος ἄλλος ἀββᾶς ἔλεγε:

-Μοναχὸς ποὺ δὲν παρακολουθεῖ τὶς ἀκολουθίες πρέπει νὰ ἀπελαύνεται τοῦ Ὁρους. Τὸ Ἱερὸν Κελλίον λειτουργοῦσε ὅπως ἔνα ἀρχαῖο κοινόβιο μὲ τὶς ἀκολουθίες στὶς τακτὲς ὥρες τοῦ 24ώρου, τὸν προσωπικὸ κανόνα στὸ Κελλί, τὴν κοινὴ τράπεζα καὶ τὴν διακονία.

Στὰ ὑστερνά του εἶχε δύο δοκιμασίες. Πρώτη: ἡ ὀλοκληρωτικὴ τύφλωση· σ' αὐτὴν λυπότανε μόνον ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ βοηθήσει τοὺς ἀδελφοὺς στὴν διακονία. Καὶ ἡ δεύτερη καὶ ὀδυνηρότερη γιὰ τὸν Γέροντα ἥτανε ποὺ τὶς τελευταῖες μέρες τῆς ζωῆς του ἔχασε τὸ κουράγιο του νὰ παρακολουθῇ στὴν Ἐκκλησία τὴν ἀκολουθίαν καὶ τὴν Θεία Λειτουργία. Ἐλεγε:

-Μπροστὰ στὴν Θεία Λειτουργία πάντα βλέπω τὸ μέγεθος τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εὔσπλαγχνία τοῦ Θεοῦ καὶ ἱλιγγιᾶ ὁ νοῦς μου.

***

Ἐκεῖ ὅμως ποὺ ὁ Γέροντας ἀστραφτε σὰν τὸν ἥλιο ἥτανε στὴν διδαχὴ γιὰ τὴν ταπείνωση. Ἀπὸ καμία συζήτηση δὲν ἔλειπε ἀπὸ τὸ ὄσιακό του στόμα ἡ διδαχὴ γιὰ

τὴν ταπείνωση καὶ τὴν βδελυκτὴν ὑπερηφάνεια. Ἀπὸ τὴν Ἅγια Γραφὴ εἶχε καταλάβει πῶς ὁ Θεὸς τίποτε ἄλλο δὲν ζητᾷ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο παρὰ μόνο ταπείνωση. Αὐτὴν τὴν θεούφαντη ἀρετὴ μὲ ποικίλους τρόπους καὶ λόγους ἔγκωμίαζε:

-Στὸν κόλπο τῆς ταπεινοφροσύνης θὰ βρῆς τὸν Χριστό, ἐνῷ στοὺς κόλπους τοῦ ἔγωϊσμοῦ τὸν διάβολο. Ὁ ἔγωϊστὴς πάντα βαδίζει ἀριστερά. Εἴτε χαμηλὰ βρίσκεται εἴτε ὑψηλὰ στὴν κοινωνία, τὸ ἕδιο κακὸ κάνει: σκορπίζει τὸν θάνατο. Ἡ ταπεινοφροσύνη δένει ὅλες τὶς ἀρετὲς μεταξύ τους, ἐνῷ ὁ ἔγωϊσμὸς τὶς διαλύει καὶ τὶς ἔξαφανίζει. Ὁ ἔγωϊσμὸς εἶναι ἡ φυγαδεύτρα δύναμη καὶ ὁ σκορπισμὸς ὅλων τῶν ἀγίων ἀρετῶν.

Καὶ συμπλήρωνε ὁ Ὄσιος:

-Μὲ τὴν ταπεινοφροσύνη γινόμαστε ἀπρόσβλητοι ἀπὸ τὸν σατανᾶ καὶ παιδιὰ ἀγαπητὰ τοῦ Θεοῦ, φυλαγμένα ἀπὸ τὴν Χάρη Του. Ἡ ταπείνωση εἶναι τὸ φρούριο τῶν ἀρετῶν, εἶναι ἡ βάση καὶ τὸ θεμέλιο γιὰ νὰ ἀνέλθῃ ψηλὰ ὁ ἄνθρωπος, εἶναι ἡ πιὸ σίγουρη ὑψωτικὴ μηχανή -καλλιεργῶντας βέβαια καὶ τὶς ἄλλες ἀρετές. Αὐτὴ ἡ μεγάλη ἀρετὴ καλλιεργεῖται, ἀν ὁ ἄνθρωπος ὅ,τι πετυχαίνει τὸ θεωρῆ φώτιση Θεοῦ καὶ οὐχὶ δικό του ἐπίτευγμα. Ἀλλιῶς, γίνεται παντοδύναμος, ὑπεράνθρωπος, καὶ ἀρνεῖται τὸν Θεό. Ἔτσι, ἡ ἀθεΐα θέριεψε τὸν κόσμο μὲ τὰ ἐπιτεύγματα τῆς τεχνικῆς ἐπιστήμης. Ὁ ἔγωϊστὴς ποτὲ δὲν μένει κοντὰ στὸν Θεό. Ἡ κατάληξή του εἶναι νὰ γίνει ὁ ἕδιος ἔωσφόρος. Ὅταν λαλῇ, δὲν ὅμιλεῖ ὁ ἕδιος, ἀλλ' ὁ ἔωσφόρος ποὺ κατοικεῖ μέσα του.

Γι' αὐτὸ ἥθελε καὶ στὸν γάμο καὶ στὸν μοναχισμὸ ὑπακοή, ἐκκοπὴ τοῦ θελήματος καὶ ταπεινοφροσύνη. Συνεχῶς συμβούλευε ὁ Γέρων:

-Ἄν ἡ ταπείνωση δὲν μᾶς ἔχει γίνει πεποίθηση, δὲν ἐλεούμεθα ἀπὸ τὸν Θεό. Πάντα πίστευε στὸ μέγα ἔλεος τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ μέσα ἀπὸ τὴν ἀμαρτωλότητα καὶ ἀναξιότητά σου θὰ τὸ ζητᾶς καὶ ὅλα θὰ σοῦ τὰ δώσει ὁ καλὸς Θεός. Ἡ ταπείνωση βοηθᾶ νὰ βλέπουμε τοὺς ἄλλους ἀγίους, νὰ μὴν κατακρίνουμε κανέναν. Αὐτὸ φέρνει τὴν θεία Χάρη στὴν ψυχή μας καὶ ἐργαζόμεθα τὶς ἄγιες ἀρετές. Ἡ πνευματικὴ ζωὴ ἀρχίζει μὲ τὴν ταπείνωση καὶ τὴν ἐκκοπὴ τῶν παθῶν. Ἡ ἀναγνώριση τῶν ἀτελειῶν μας κρατᾶ τὸν Θεὸ κοντά μας, φωλιάζει στὴν καρδιά μας ὁ Κύριός μας, μᾶς κάνει μόνιμο οἶκο διαμονῆς Του.

***

Καὶ στοὺς μοναχοὺς ἀπηύθυνε ὅμορφους καὶ ἐπικοδομητικοὺς λόγους, σὰν πατέρας φιλόστοργος σὲ ἀγαπημένα παιδιά του:

-Παιδιά μου, δύο δρόμοι ὑπάρχουν: ἡ καλογερικὴ καὶ ὁ γάμος. Αὐτοὶ εἶναι τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀγίας μας Ἑκκλησίας. Καὶ στοὺς δύο τὴν εἰρήνη νὰ διώκετε. Καὶ ὁ ἔνας καὶ ὁ ἄλλος θέλουν αὐτοθυσία, ἀγάπη καὶ ὑπομονὴ μεγάλη. Ἡ προσέλευση στὸν μοναχισμὸ εἶναι μυστήριο καὶ ἡ καλὴ πρόθεση τοῦ προσερχομένου φαίνεται, ὅταν ἀμέσως ὥωτᾶ τὸν Γέροντα ὁ ἕδιος: «Τί νὰ κάνω, γιὰ νὰ γίνω καλὸς μοναχός». Τὰ

καθήκοντα τοῦ μοναχοῦ καὶ τῆς ἐργασίας του δὲν εἶναι ἀπὸ ἄνθρωπο· εἶναι δοσμένα ἀπὸ τὸν Θεό, ὅπως μᾶς παρέδωσαν οἱ ἄγιοι Πατέρες. Ἔγινες, ἀδελφέ μου, μοναχὸς στὸ Περιβόλι τῆς Παναγίας; Μὴ ζητήσεις μήτε πλούτη μήτε δόξες μήτε τιμές, γιατὶ θὰ χάσεις τὴν σωτηρία σου καὶ τὴν Παναγία ἀπὸ ἐγγυήτρια τῆς σωτηρίας σου. Μοναχέ μου, ὅσο καὶ νὰ δυσκολεύεσαι στὸ Ὄρος, μὴν μετανιώσεις ποὺ ἄφησες τὴν ὅμορφη πατρίδα σου καὶ τοὺς συγγενεῖς σου. Ὁχι· εἶναι γογγυσμὸς στὸν Θεὸ ποὺ σὲ κάλεσε στὸ μοναχικὸ ἐπάγγελμα. Ὁ μοναχός, ὅποιος καὶ νὰ τὸν νουθετῇ, τὸν βλέπει στόμα Θεοῦ, καὶ ἴδιαίτερα τὸν Γέροντά του. Τὸ «νά’ναι εὐλογημένο», ὅταν προφέρεται μὲ ταπείνωση, ἐπιφέρει καρποὺς ἀμαράντους εὐαγγελικοὺς στὴν ψυχή μας. Ὅταν ὅμως λέγεται μὲ πεῖσμα καὶ ἐγωϊσμό, ἐπισύρουμε κατάρα θεήλατο ἐπάνω μας.

-Γιὰ τὴν μοναχικὴ πολιτεία ὑπάρχει μόνον ἔνα δρόμος: ἡ ἀκολουθία, ὁ κανόνας καὶ ἡ διακονία. Ἄλλη στράττα δὲν ὑπάρχει. Μὴν ψάχνεις σταυροδρόμια, γιὰ νὰ πετύχεις τοῦ σκοποῦ σου. Ἐπιλέγετε νὰ ἔχετε καλὸ πνευματικὸ πατέρα καὶ νὰ λέγετε ὅλους τοὺς λογισμούς σας. Ἔτσι, εὔκολα καὶ σωστὰ θὰ βαδίσετε τὴν ὁδὸ τοῦ Κυρίου. Τὸ θεμέλιο τοῦ μοναχοῦ εἶναι ἡ ὑπακοή, ἡ ἐκκοπὴ τοῦ θελήματος καὶ ἡ ταπεινοφροσύνη. Μὲ αὐτὰ γίνεται δυνατὸς πόλεμος τῶν ἀκαθάρτων πολέμων.

-Ἡ ἐκκοπὴ τοῦ θελήματος ἐπιφέρει ταπείνωση καὶ ἡ ταπείνωση προσευχὴ καὶ θεολογία. Μοναχέ, ἡ ἄγια ὑπακοὴ κάνει καὶ τὰ πιὸ βαριὰ διακονήματα εὔκολα καὶ ξεκούραστα. Βέβαια ἡ ὑπακοὴ εἶναι αὐτοκαταδίκη τοῦ ἄνθρωπου καὶ εἶναι πολὺ δύσκολη. Γιὰ νὰ εἴσαι ἀγιορείτης μοναχός, πρέπει νὰ πιστεύεις εὐλαβικὰ στὶς ἀγιορείτικες παραδόσεις, στοὺς ὅρους καὶ τὰ ἀποφθέγματα τῶν Γερόντων.

Τὸν ἀγωνιστὴ μοναχὸ τὸν ὡνόμαζε παλληκάρι.

***

Καὶ τοὺς λαϊκοὺς μὲ πολλὴ ἀγάπη ὑποδεχόταν καὶ μὲ ἀπέραντη συγκατάβαση στὶς ἀδυναμίες τους. Πάντα ῥωτοῦσε τὸ ὄνομα, τὴν καταγωγή, τὴν ἐργασία καὶ τὴν οἰκογενειακή τους κατάσταση. Καί, κατὰ τὴν ἀρχαία ἀσκητικὴ παράδοση, ῥωτοῦσε:

-Τί σὲ ἔκανε νὰ ἔρθεις πρὸς ἐμᾶς τοὺς ἀμαρτωλούς;

-Οι Ἕλληνες εἶναι ἀξιοθαύμαστος λαό. Ἔδωσαν τὸ φῶς τους στὸν κόσμο. Ἄλλὰ σήμερα, μὲ τὶς ὑποχωρήσεις στὸν σύγχρονο πολιτισμό, σκοτάδι σκορπίζουν.

-Ἐμεῖς οἱ χριστιανοὶ εἴμαστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου. Ἐσχατολογικὸ σημάδι εἶναι ποὺ σήμερα, ἀντὶ νὰ εἴμαστε φῶς, γίναμε ψηλαφητὸ σκοτάδι. Ἀδελφοί μου, ὁ Κύριός μας εὔκολα πράγματα μᾶς ζητᾷ, ἀλλ’ ὁ πειρασμός, ποὺ κυριεύει τὴν ψυχή μας μὲ τὴν καλλιέργεια τῶν παθῶν, μᾶς τὰ παρουσιάζει ὅλα δύσκολα καὶ ἀκατόρθωτα. Ὁ Πλάστης καὶ Δημιουργός μας μᾶς ἄφησε ἐλευθέρους νὰ ἐπιλέξουμε τὸν δρόμο μας. Ἄλλ’ ὅμως, ὅπως πάντοτε φιλάνθρωπα φερόμενος, ἐφώτισε τὸν δρόμο τῆς σωτηρίας μας διὰ τοῦ Εὐαγγελίου. Ἡ τήρηση τῶν ἐντολῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀγίων πατέρων μας εἶναι ἡ ἐλπίδα τῆς σωτηρίας μας. Οἱ δρόμοι τῆς σωτηρίας εἶναι ἀνοιχτοί, ἀν ἀκολουθοῦμε τὶς ἐντολὲς τῆς Ἐκκλησίας μας.

-Τὰ ἐμπόδια τῆς σωτηρίας μας εἶναι οἱ ἀδυναμίες μας καὶ ὁ πείραζων διάβολος. Γι' αὐτὸν χρειαζόμαστε συνεχὴ προσπάθεια. Ἡ συνεχὴς προσάθεια εἶναι ἡ σκάλα τοῦ ούρανοῦ.

Ἡ λέξη «προσπάθεια» ἄρεσε πολὺ στὸν Γέροντα, καὶ τὴν πρόφερε παχειά. Ἀκόμα καὶ τὶς λέξεις «ἄγιοι Πατέρες, Ἐκκλησία Ὁρθόδοξη» ὅταν τὶς ἔλεγε, ἔσταζε τὸ στόμα του μέλι καὶ γάλα. Πίστευε καὶ διακήρυττε μὲ στετόρεια φωνὴ πώς εἴμαστε τέκνα ἀγαπητὰ ἀγίων Πατέρων καὶ γι' αὐτὸν μᾶς ἥθελε ζωντανά, πιστὰ μέλη τῆς ἀγίας Ἐκκλησίας.

***

Ἡταν ἀνθρωπος τῆς μυστηριακῆς ζωῆς. Ἔλεγε καὶ ξανάλεγε:

-Τὰ πάθη ξερόριζώνονται μὲ τὴν συνεχὴ ἔξομολόγηση. Ὄσες φορὲς καὶ νὰ πέσεις, τράβα στὸν Πνευματικό.

Ἡθελε τὸν ἔξομολόγο νὰ τὸν ἔχουμε κοντά μας, γιὰ νὰ μὴν βρίσκουμε δικαιολογία τὸ μῆκος τῆς ὁδοῦ.

-Τὸ κατ' ἔξοχὴν ἔργο τῆς Ἐκκλησίας δὲν εἶναι ἡ φιλανθρωπικὴ πρόνοια, ἀλλὰ τὸ νὰ συγχωρῇς ἀμαρτίες.

-Δὲν θὰ τιμωρηθοῦμε γιατὶ ἀμαρτήσαμε, ἀλλὰ γιατὶ δὲν μετανοήσαμε. Τὴν ἔξομολόγηση ὁ Θεὸς τὴν ἔδωσε, γιατὶ γνώριζε τὶς ἀδυναμίες μας. Χωρὶς αὐτὴν κανένας δὲν σώζεται.

-Χριστιανὸς εἶναι ὁ ἔχων μυστηριακὴ ζωὴ καὶ ἐκκλησιασμό. Ἀλλιῶς, ἂς λέει ὅτι εἶναι χριστιανός. Χωρὶς ἔξομολόγηση δὲν ὑπάρχει σωτηρία, μὴ σὲ ἀπατᾶ ὁ λογισμός: «Τὰ εἴπα στὴν εἰκόνα, τὰ εἴπα στὴν Παναγία, τὰ εἴπα στὸ πλησίον μου· συγχωρέθηξα». Ἡ ἔξομολόγηση θέλει παπᾶ καὶ πετραχήλι, ὅμως μᾶς παρέδωσε ἡ Ἐκκλησία. Οἱ συμβουλὲς τῆς Ἐκκλησίας μας εἶναι ἡ μεγάλη μας ἐλπίδα, ποτὲ μὰ ποτὲ μὴν ξεχνᾶμε πώς τὰ ἄγια Μυστήρια εἶναι οἱ φάροι τῆς Ὁρθοδοξίας. Προσέχετε. Ὁ γάμος διαλύετε ἀπὸ ὑποψίες, ἐγωΐσμοὺς καὶ λογισμούς. Οἱ πνευματικοὶ πατέρες πολὺ βοηθοῦν στὴν συγκρότηση τοῦ γάμου. Ὁ Πνευματικὸς συμβουλεύει ὡς τρίος, χωρὶς συναισθηματισμοὺς καὶ προσωποληψίες. Ἡ ἀγάπη μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων εἶναι τὸ ὡραιότερο πρᾶγμα πάνω στὴν γῆ καὶ πολὺ βοηθᾶ στὴν διατήρηση τῆς οἰκογένειας. Ἡ ἀγάπη ἀποκτᾶται μὲ τὴν τήρηση τῶν ἐντολῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ἅγιας Γραφῆς. Ἡ κατάκριση εἶναι ὁ σεισμὸς τῆς οἰκογένειας καὶ τῆς κοινωνίας ὀλόκληρης. Γι' αὐτὸν ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ τὴν Ἐκκλησία δὲν ἔχουμε ἄδεια νὰ κατακρίνουμε, γιατὶ ἀφ'

ἐνὸς ἀπομακρύνουμε τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ καὶ ἀφ' ἐτέρου παίρνουμε ἐπάνω μας τὶς ἀμαρτίες τῶν ἄλλων, ἐμεῖς ποὺ δὲν μποροῦμε νὰ βαστάξουμε τὶς δικές μας.

***

Γιὰ ὅλες τὶς ἀρετὲς ἐπέμενε στὴν καλὴ ἀνατροφὴ τῶν παιδικῶν χρόνων.

-Τὰ παιδικά μας χρόνια σημαδεύουν ὅλη μας τὴν ζωή. Ὁ ἀνθρωπος ἀπὸ παιδὶ πειράζεται καὶ ὅταν μάλιστα μαργαρίζεται ἀπὸ τὶς βρώμικες εἰκόνες τῆς

τηλεόρασης, ό ἀγώνας γίνεται πολὺ μεγαλύτερος.

Ἡ τηλεόραση στὴν καρδιὰ τοῦ Γέροντος ἥτανε κάρβουνο ἀναμμένο.

-Ἔγινε μὲ πολλὴ σοφία αὐτὸ τὸ πρᾶγμα. Ἀν δείχνει καλά, βοηθᾶ τὸν ἄνθρωπο. Ἐπειδὴ ὅμως συνήθως εἶναι περισσότερα τὰ κακά, χαλοῦν τὸν λογισμό. Προτιμότερο εἶναι νὰ μὴν ὑπάρχει στὰ σπίτια τῶν χριστιανῶν. Ἡ τηλεόραση καὶ τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα συμμάχησαν, γιὰ νὰ καταστρέψουν τὸν ἄνθρωπο, καὶ ποτὲ δὲν τὰ χαλοῦμε μεταξύ τους. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ κρατοῦντες ἔχουν τεράστια εὐθύνη, ὅποια χώρα καὶ νὰ κυβερνοῦν, Ἰδιαίτερα ὅμως οἱ ὄρθοδοξοί ἀρχηγοί. Τρία πράγματα κάνουν σήμερα τὴν ἀνατροφὴ τῶν παιδιῶν δύσκολη: ἡ ἀπομάκρυνση ἀπὸ τὴν Ὁρθοδοξία, οἱ κακὲς παρέες καὶ ἡ τηλεόραση. Σπέρνουν ἀγκάθια καὶ τριβόλια στὴν διαπαιδαγώηση τῶν παιδιῶν καὶ ὅσο διαβαίνει ὁ χρόνος τὰ πράγματα θὰ γίνονται δυσκολότερα. Σὲ λίγο ἡ Ἐκκλησία δὲν θὰ βρίσκει παρθένους νὰ χειροτονήσει Ἱερεῖς καὶ παρθένα ζευγάρια νὰ εὐλογήσει στὸν γάμο. Γι' αὐτὸ οἱ ἄγιοι Πατέρες ἥθελαν τὸν γάμο στὰ 16 τῆς γυναίκας καὶ στὰ 18 γιὰ τὸν νέο, προτοῦ μολυνθοῦν ἀπὸ τὶς σαρκικὲς ἀμαρτίες.

-Σοφὰ κυκλοφόρησαν τὴν Ἅγια Γαφὴ σὲ εἰκόνες γιὰ τὰ παιδιά, ἀλλὰ τί νὰ κάνει μόνο αὐτὸ μπροστὰ στὶς ἀπειρες ἀναίσχυντες εἰκόνες ποὺ κυκλοφοροῦν οἱ ἄθεοι καὶ ἔχθροὶ τοῦ Χριστοῦ. Ὅμως δὲν θὰ κάνουμε τὴν χαρὰ τῶν δαιμόνων νὰ ἀπελπιστοῦμεν. Δὲν θὰ ἀφεθοῦμε τῆς προσπάθειας νὰ ἐμφυτεύσουμε στὴν καρδιά τους τὴν εὐαγγελικὴ διδασκαλία.

***

-Τὸ ἡμερολόγιο δὲν εἶναι ἄρθρο πίστεως, ὅπως δογματίζουν οἱ παλιοημερολογίτες. Ἐπέφερε ὅμως κομμάτιασμα τῆς Ἐκκλησίας. Ἔγινε σχίσμα. Δὲν εἶναι πιὰ συμπαγῆς, ὄλοκληρη. Ἔφυγε ἡ ἀγάπη μεταξὺ τῶν Ὁρθοδόξων καὶ ἀνεπτύχθησα ἀντιπαλότητες καὶ μάχες καὶ ἔριδες. Τὸ παλιὸ μπορεῖ νὰ μὴν ἔχει ἀκρίβεια χρόνου, νὰ χάνει, ἀλλ' εἶναι τῶν ἀγίων Πατέρων. Εἴπα κάποτε στὸν Γέροντά μου: «-Ἡ Καινὴ Διαθήκη πάλιωσε πολύ· νὰ σοῦ πάρω καινούργια;». «-Ὄχι, παιδί μου, εἶναι τοῦ πατέρα μου».

Ἡ Ἐκκλησία δὲν μετρᾶ χρόνους καὶ καιρούς. Ζῆ πάντα τὸν δικό της χρόνο. Πολὺ πονεῖ ἡ ψυχή μου γιὰ τὸ κομμάτιασμα τῆς Ἐκκλησίας. Χάθηκε ἡ ἐνότητα γιὰ τὴν ὅποια πολὺ προσευχήθηκε ὁ Χριστός. Πολὺ φοβᾶμαι πὼς μία νέα παραχάραξη θὰ φέρει καὶ δεύτερο κομμάτιασμα στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἀνατολῆς.

***

Ὁ παπα-Διονύσης εἶχε κάποιες λέξεις καὶ φράσεις ποὺ Ἰδιαίτερα ἀγαποῦσε καὶ ἄλλες ποὺ ἐβδελύσσετο.

Τὸ «δὲν βαριέσαι» εἶναι ἡ καταστροφὴ καὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἄλλης καὶ τὸ οἴκτιρε πάντοτε. Ἀκόμη καὶ τὴν φράση τῶν κοσμικῶν «ἔδω εἶναι ὁ παράδεισος, ἔδω εἶναι καὶ ἡ κόλαση» τὴν θεωροῦσε ἔξουδετέρωση τῆς ὄρθοδοξου διδασκαλίας -σύμφωνα μὲ τὴν ὅποια «ἔδω προετοιμαζόμαστε γιὰ τὴν αἰώνια ζωή»- καὶ

ἀνακεφαλαίωση τῆς ἀθείας καὶ τῆς ἀπιστίας τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου.

Ἐνῶ, οἱ γλυκειὲς λέξεις τοῦ ἀγίου αὐτοῦ ἐρημίτου ἦταν: ἡ «ψυχούλα». Τὴν ἔλεγε ἔτσι γιὰ νὰ τὴν καλοπιάσει, νὰ τὴν διεγείρει νὰ βρίσκεται πάντοτε στὶς ἐπάλξεις τοῦ πνευματικοῦ ἀγῶνα. Ἡ ἄλλη φράση ἦταν ἡ «αἰώνια ζωή», τὴν ὅποια διέστελλε ἀπὸ τὴν ψεύτικη. Αύτὰ ἀπὸ τὸ στόμα του εἶχαν ἴδιαίτερο ἄκουσμα. Ἔρόιχναν τὸν μεσότοιχο τοῦ φραγμοῦ τῆς ἐδῶ ζωῆς μὲ ἐκείνης καὶ γινότανε μία ὅμορφη συνέχεια.

Φαινόταν ὁ ἀσκητὴς ἀπὸ αὐτὰ ποὺ δίδασκε πὼς ἦταν βαθὺς γνώστης τῆς Ἁγίας Γραφῆς. Πρέπει ὅλη νὰ τὴν μελέτησε μὲ πολλὴ προσοχή. Στοὺς πειρασμοὺς τοῦ Δικαίου Ἰὼβ διασαφήνιζε πολὺ σωστὰ γιατί ὁ Θεὸς ὅλα τοῦ τὰ διπλασίασε μετὰ τὸν πειρασμό, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ παιδιά. Στὴν πραγματικότητα τοῦ τὰ ἔδωσε καὶ αὐτὰ διπλᾶ, γιατὶ εἶχε 7 στὸν οὐρανό. Δὲν χάθηκαν· ἦτανε κοντὰ στὸν Θεό. Ἔλεγε:

-Ἐδῶ, παιδιά μου, ὑποφώσκει τὸ μυστήριο τῆς ἀναστάσεως, γι' αὐτὸ ἡ περικοπὴ αὐτὴ διαβάζεται τὴν Μεγάλη Παρασκευή.

-Όσο πιὸ ἀμαρτωλὸς εἶναι ὁ ἄνθρωπος, τόσο καλύτερο βλέπει τὸν ἔαυτό του. Ὅσο ὅμως περισσότερο προχωρεῖ στὴν γνώση τοῦ Θεοῦ, τόσο χειρότερο τὸν βλέπει· ἀντιστρέφονται τὰ πράγματα.

***

‘Ολα ὁ Κολιτσιώτης Γέροντας τὰ ἔβλεπε ὑπὸ τὸ πρᾶσμα τῆς αἰώνιότητος:

-Μὲ ἔφερε σὲ αὐτὴ τὴν ζωή, γιὰ νὰ προετοιμαστῷ γιὰ τὴν αἰώνια. Καὶ τὸ ὅτι ἔγινα μοναχὸς ὄφείλεται στὴν ἐπιθυμία γιὰ τὴν αἰώνιότητα.

Καὶ τὸ ὅτι δίδασκε τὸ ἔκανε γιὰ νὰ βοηθήσει τοὺς ἀνθρώπους γιὰ τὴν αἰώνιότητα. Λειτουργοῦσε κάθε μέρα, γιὰ νὰ ἀνοίξει τὸν δρόμο γιὰ τὴν αἰώνιότητα.

-Οἱ ἀσκήσεις γίνονται νυχθήμερα γιὰ καλὲς ἀποσκευὲς γιὰ τὴν αἰώνιότητα. Ὄλα γιὰ τὴν δόξα τοῦ Θεοῦ, καὶ τὰ αἰσθητὰ καὶ τὰ νοητά, καὶ ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος. Τὸ ἀντίκρυσμα τῆς ἀγίας ἀσκήσεως εἶναι ἡ αἰώνια ζωή. Αύτὴ σημαδεύει τὴν ζωή μας καὶ τῆς δίνει νόημα καὶ περιεχόμενο. Καὶ ὁ γάμος καὶ ἡ ἀνατροφὴ τῶν παιδιῶν στὴν ἀιώνια ζωὴ ἀποβλέπουν.

‘Ἐνα ὅνειρο εἶχε στὴν ζωή του: νὰ γίνει πολίτης τοῦ οὐρανοῦ καὶ μέλος τῆς Ἑκκλησίας τῶν πρωτοτόκων, τῶν ἀπογεγραμμένων στὸ βιβλίο τῆς ζωῆς. Ἔπειτα ἀπὸ 71 χρόνια ἐγκαταβιώσεως στὸ Ἱερὸ Βουνὸ τοῦ Ἀθωνα, σὲ βαθὺ γῆρας, ὅταν ἡ Ἑκκλησία ἔψαλλε τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη», ἡ ύψικορμος δρῦς τῆς Κολιτσοῦς δὲν ἔπεσε, δὲν πλάγιασε, ἀνακλίθηκε στὴν στρωμνή του, γιὰ νὰ ξαποστάσει ὀλίγον γιὰ τὸ μεγάλο ταξίδι στὴν αἰώνιότητα. Ὁ Θεὸς ἐκκπλήρωσε τὸν μεγάλο πόθο τῆς ζωῆς του: νὰ κοιμηθῇ στὸν Ἀθωνα καὶ νὰ ταφῇ στοὺς τάφους τῶν πατέρων του.

ΠΗΓΗ: [«Μορφές που γνώρισα να ασκούνται στο σκάμμα της Εκκλησίας»](#)

του Γέροντα Γρηγορίου

Ηγουμένου της Ιεράς Μονής Δοχειαρίου

(Έκδοση Ι.Μ.Δοχειαρίου.Άγιο Όρος 2010.)

<http://periagiouorous.blogspot.gr>, agioritikesmnimes.blogspot.gr